

یادداشت

تخریب محیط زیست، رسوایی جدید بشر

فرید زگریا

*** روزنامه‌نگار

ترامپ این فرضیه را که ویروس امکان دارد در بازار فروش حیوانات و گوشت از جانور به انسان منتقل شده باشد، رد می‌کند. اما پرسش مهم‌ترین است؛ چرا انسان در عصر معاصر خود با دستانش این‌قدر ویروس آدمکش را از حیوان به انسان منتقل کرده است؟ سارس، مرس، ایبولا، آنفلوآنزای پرنندگان و آنفلوآنزای خوکی همگی نام ویروس‌هایی است که منشاء حیوانی داشته و به انسان سرایت کرده و بیماری‌های همه‌گیر مرگباری را در دنیا به وجود آورده‌اند. تمدن بشر به مرور زمان پیشرفت می‌کند و انسان در مسیر توسعه جاده می‌سازد، خاک را از بین می‌برد، زمین‌های کشاورزی را تسطیح کرده و کارخانه می‌سازد و معدن حف می‌کند. بشر با انجام همه این کارها در واقع در طبیعت دست برده و زیست‌بوم‌های جانوران را نابود و حیات وحش را به انسان نزدیک و نزدیک‌تر می‌کند. به اعتقاد دانشمندان، بشر با این دستکاری در طبیعت در حقیقت بادست‌خودبیماری را از جانور به انسان منتقل می‌کند. ویروس کووید-۱۹ نیز در ظاهر از خفاش به انسان منتقل شده‌است. بدن خفاش اصولاً محل خوبی برای تکثیر ویروس هاست. به اعتقاد دانشمندان بشر به دست خود یک چرخه انتقال ویروس در طبیعت به‌وجودمی‌آورد؛ در طبیعت دست می‌برد و زیستگاه جانوران را از نابود می‌کند، حیوان برای یافتن غذای زیستگاه انسان و کشتزارها هجوم می‌آورد و دام را آلوده می‌کند و دام هم انسان را. اما عوامل دیگری نیز برای انتقال میکروآرگانیسم‌ها به انسان وجود دارد. یکی از آنها اشتهای سیری‌ناپذیر انسان به مصرف گوشت است. بشر امروز نسبت به بشر دیروز ثروتمندتر شده است و در نتیجه گوشت بیشتری نیز مصرف می‌کند. همه ساله در دنیا تعداد ۸۰ میلیون رأس حیوان برای تأمین غذای بشر ذبح می‌شود. در آمریکا ۹۹ درصد دام‌ها مرزاع صنعتی که در مالکیت کارخانه‌های تولید غذاست پرورش داده می‌شوند. این آمار در دنیا بیش از ۲۴ درصد است. آمار رایگ گروه مدافع حقوق حیوانات استخراج کرده‌است. دراین مرزاع هزاران حیوان به فاصله چنداینچ از هم به صورت ازدحام در شرایطی وحشتناک قرار می‌گیرند. یک چنین محیطی در حقیقت یک مزرعه پرورش ویروس و محل انتشار آن است؛ ویروسی که با هر جهش خود هزارگین ترمی شود. به گفته دانشمندان، درواقع مرزاع صنعتی بهترین راه برای دست‌چین کردن خطرناک‌ترین میکروآرگانیسم‌های (پاتوزن) ممکن است. ضمن آنکه مرزاع صنعتی، محیط صفر برای پرورش باکتری‌های مقاوم در برابر آنتی‌بیوتیک‌هاست؛ یعنی یک راه فرعی دیگر برای انتشار ویروس به بدن انسان است. حیواناتی که در مرزاع صنعتی رشد می‌کنند با آنتی‌بیوتیک‌ها بمباران می‌شوند. این یعنی اینکه باکتری که در این محیط‌زنده می‌ماند وشفکته می‌شود، بی‌نهایت‌قوی‌است. همه ساله در آمریکا ۲۰۸ میلیون نفر با آلوده‌شدن به باکتری‌های مقاوم در برابر آنتی‌بیوتیک بیمار شده و ۳۵ هزار نفرشان می‌میرند. آخرین عامل تغییرات آب‌وهوایی است. این اوضاع همه چیز را بدتر می‌کند؛ اکوسیستم‌ها را تغییر شکل می‌دهد، جانوران را از زیست‌بوم‌هایشان خارج و آب‌وهوای سرزمین‌های معتدل را گرمسیری می‌کند. گزارش‌های علمی در آمریکا اعلام می‌کند: «شرایط آب‌وهوای گرم، مرطوب و متغیر که ناشی از تغییرات جوی است، راحت‌تر در بسیاری از نقاط جهان بیماری‌هایی همچون مالاریا، تب دنگ، چیکانگایا، تب زرد، ویروس زیکا، ویروس نیل غربی و بیماری لایم را منتقل می‌کند.» بشر امروز به دست خود اکوسیستم‌ها و زیستگاه‌های طبیعی را نابود و بیماری‌های خفته را بیدار می‌کند. در حالی که همین بشر به هیچ‌وجه در برابر این بیماری‌ها ایمن نیست. در سال ۲۰۱۵ دوسوم بزهای کوهی نوع زایکا موجود در جهان فقط در چند هفته تلف شدند علت آن بیدارشدن یک باکتری خفته در بدن جانور بود به نام «پاستورلا مولتوسیدا». این باکتری سالیان دراز بود که در بدن جانور بدون آنکه آسیبی به او برساند، وجود داشت ناگهان این باکتری بیدار شد و زهرش را ریخت. دانشمندان کشف کردند که علت بیدارشدن باکتری این بود که ناحیه آسیای میانه به اثر تغییرات آب‌وهوای گرم‌زمین گرم شده بود. سال ۲۰۱۵ به طور کل سال گرم و مرطوب گرم زمین بود. وقتی آب‌وهوای کره زمین به شدت گرم و مرطوب می‌شود، بزکوهی زایکا می‌میرد. با توجه به این ارزیابی‌های جغرافیایی و علمی، به این حقیقت می‌رسیم که فاجعه کووید-۱۹ از چین به بار نیامورد؛ این فاجعه را همه ما در سیاره‌مان به وجود آوردیم. اکنون نیز همه باید دست به دست هم داده و آن را مهار کنیم. □

واشنگتن‌ست

اخبار روز

جسد سفیر چین در اسرائیل پیدا شد

رسانه‌های عبری‌زبان گزارش دادند، جسد سفیر چین در سرزمین‌های اشغالی صبح دیروز در منزلش در شهر هرتزلیا، واقع در شمال منطقه تل‌آویو پیدا شد. براساس گزارش روزنامه عبری‌زبان معاریو، وزارت خارجه رژیم صهیونیستی با تأیید خبر پیدا شدن جسد «دووی» گفت: «چنان‌ه این دیپلمات ۵۸ساله در آپارتمان خودش پیدا شد و تحقیقات پلیس درباره این حادثه به جریان افتاده است. سفارت چین هنوز این خبر را تأیید نکرده است. خانواده این دیپلمات ساکن سرزمین‌های اشغالی نبودند» او ماه ژانویه برای پست سفیری وارد اسرائیل شد و پیش از آن سفیر چین در اوکراین بود. □

رایزنی کشورهای اتحادیه اروپا برای بازگشایی تدریجی مرزها

کشورهای عضو اتحادیه اروپا با وجود گسترش ویروس افسارگسیخته کرونا در قاره سبز، در تلاشی مشترک با موضوع بازگشایی مرزها به صورت تدریجی و هماهنگ تشکیل جلسه خواهند داد. «آرانچا گونزالس لایا» وزیر امور خارجه اسپانیا از برگزاری نشست مشترک به ریاست آلمان و با حضور ۱۰ کشور دیگر عضو اتحادیه اروپا خبر داد. او هدف از این نشست را «بازگشایی تدریجی» مرزها با همکاری مشترک کشورهای عضو اتحادیه پس از پشت‌سرگذاشتن بحران بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ اعلام کرد. گونزالس لایا همچنین افزود: «کشورهای حاضر در جلسه روز دوشنبه، در زمره مقاصد گردشگری آلمان محسوب می‌شوند. به این ترتیب نتایج مذاکرات، دستورالعمل واحدی برای کاهش محدودیت‌های مقابله با گسترش ویروس کرونا به صورت تدریجی و هماهنگ خواهد بود.» «هایکو ماس» وزیرخارجه آلمان اعلام کرد، در نشست روز دوشنبه که به صورت مجازی برگزار خواهد شد، علاوه بر حضور کشورهای یادشده عضو اتحادیه اروپا به ویژه اسپانیا و ایتالیا، نمایندگان کشورهای کرواسی، مالت، یونان و اتریش نیز حضور خواهند یافت. «آنگلا مرکل» صدر اعظم آلمان نیز اعلام کرد، درصورت ادامه روند مطلوب بیماری همه‌گیر کووید-۱۹، محدودیت‌های مرزی در منطقه شینگن از ۱۵ ژوئن (۲۶ خرداد) به‌طورکامل برطرف خواهد شد؛ به این ترتیب دولت آلمان برای نخستین‌بار از زمان شیوع ویروس کرونا در چارچوب تدابیرکاهش ممنوعیت تردد در مرزها، از شامگاه جمعه (۲۶ اردیبهشت) به شهروندان خارجی مقیم آلمان مجوز تردد در مرزهای این کشور را با هدف دیدارهای خانوادگی صادر کرد. □

شیوع گسترده کرونا در یمن

سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده‌که از اوایل سال ۲۰۲۰ تقریباً ۱۱۳ هزار نفر در یمن را که احتمالاً مبتلا به ویروس کرونا هستند، رصد کرده است. دفتر این سازمان در یمن شنبه شب در صفحه کاربری خود در شبکه اجتماعی توئیتر نوشت: «از ژانویه گذشته شمار موارد مشکوک مبتلا در یمن به ۱۱۲ هزار و ۸۵۱ نفر رسید.» دفتر مزبور افزود: «در میان موارد یادشده آزمایش‌های کروناپی مبتلا بودن ۵۶ تن از آنان را به ثبت رسانده است و در همین رابطه ۲۹ تن از بیماران جان خود را از دست دادند.» سازمان بهداشت جهانی خاطرنشان کرد: «در همین راستا، از مجموع ۳۳۳ منطقه مسکونی در یمن ۴۰ منطقه مسکونی مورد ارزیابی قرار گرفتند.» توییت یادشده ادامه داد: «به همین منظور ۱۳۸ مرکز معالجه اسهال و ۵۸ مرکز مبارزه با خشکسالی که اکثرشان در مناطق مبتلا به ویروس کرونا قرار داشتند، به سازمان بهداشت جهانی در همین خصوص کمک کردند. یمن به دلیل تحمیل جنگ پنج‌ساله از سوی ائتلاف سعودی علیه یمن و در نتیجه آن بسته‌شدن نیمی از مراکز پزشکی این کشور از وخامت شدید اوضاع در بخش بهداشت خود رنج می‌برد و همین امر بسیاری از مردم را در معرض بیماری‌های واگیردار و میکروبی قرار داده است. حملات هوایی بی‌امان جنگنده‌های سعودی ظرف پنج‌سال گذشته یمن را با بدترین بحران انسانی در جهان مواجه کرده است، به‌گونه‌ای که ۸۰ درصد از ساکنان این کشور هم‌اکنون نیازمند کمک‌های بشردوستانه هستند و میلیون‌ها تن از مردم این کشور در آستانه گرسنگی قرار گرفته‌اند.» □

Getty images

اسپری‌های بیهوده

سازمان بهداشت جهانی در گزارشی جدید اعلام کرد ضد عفونی خیابان‌ها و اسپری کردن محیط برای مبارزه با کرونا نه تنها بیهوده است بلکه برای سلامت انسان نیز مضر است

[مجتبی پارسا] حدود ۵ ماه از انتشار و

گسترش ویروس کرونا در جهان می‌گذرد. حدود ۵ میلیون نفر در سراسر دنیا به این ویروس مبتلا شده و بیش از ۳۱۳ هزار نفر نیز جان خود را از دست داده‌اند. با این حال اما از همان روز اول، هر چه زمان می‌گذشت و تحقیقات و مشاهدات بیشتر می‌شد، بسیاری از حرف‌ها و ادعاهای پیشین نقض می‌شد. ابتدا گمان می‌رفت که جوانان به این بیماری مبتلا نخواهند شد، اما چیزی نگذشت که دیدیم کودکان هم می‌توانند به این ویروس مبتلا شوند. سپس گفته شد که فقط افرادی جان خود را از دست می‌دهند که مشکلات ریوی، قلبی یا بیماری‌های مرتبط با سیستم ایمنی داشته باشند باز هم چیزی نگذشت که این ادعا نقض شد؛ بسیاری از افراد سالم جان خود را از دست دادند و پیرمردها و پیرزن‌های مریض از بیماری جان سالم به‌در بردند.

به نظر می‌رسد که مهم‌ترین ترس جهان در حال حاضر خود ویروس کرونا نیست بلکه «ناشناختگی» این ویروس است. ویروسی که ظاهراً به راحتی شناخته نمی‌شود و از همین روست که نمی‌توان واکسن آن را ساخت.

حالا سازمان بهداشت جهانی بار دیگر در رد گمان‌های پیشین اعلام کرده خیابان‌ها و پیاده‌روها «منبع عفونت ویروس کرونا» نیستند و ضد عفونی کردن آنها نه تنها هیچ کمکی به مقابله با کرونا نمی‌کند، بلکه برای سلامت انسان هم مضر است. بسیاری از کشورها یکی از راه‌هایی که برای مقابله با کرونا در پیش گرفته‌اند، ضد عفونی کردن خیابان‌ها و پاشیدن

تماس با فرد بیمار یا قطرات کوچک آب دهان بیمار کم‌شود.»

این گزارش اضافه کرده، اسپری کلر یا سایر مواد شیمیایی سمی بر روی افراد باعث سوزش چشم و پوست، برونکاسپاسم (نوعی اختلال ریوی) و مشکلات دستگاه گوارش می‌شود. این سازمان بهداشت جهانی در گزارشی که در مورد ضد عفونی و پاک کردن سطوح به عنوان یک عمل واکنشی در مقابل کرونا منتشر شده می‌گوید اساساً اسپری کردن مواد ضد عفونی بی‌فایده است. در گزارش سازمان بهداشت جهانی آمده است: «اسپری کردن و افشاندن مواد ضد عفونی در فضاهای عمومی مثل خیابان‌ها یا بازارها به منظور کشتن ویروس کووید-۱۹ یا سایر پاتوزن‌ها و عوامل بیماری‌زا توصیه نمی‌شود؛ زیرا مواد ضد عفونی کننده بر روی خاک و سنگ‌ها و مواد آلی غیرفعال می‌شود.» در ادامه این گزارش آمده است: «حتی در صورت فقدان مواد آلی اسپری مواد شیمیایی به صورتی که همه سطوح را بپوشاند، نیازمند آن است که مدت زمان کافی در آنجا به صورت فعال باقی بماند تا پاتوزن‌ها را غیرفعال کند.» سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده که خیابان‌ها و پیاده‌روها به عنوان «منابع آلودگی و عفونت کووید-۱۹» در نظر گرفته نمی‌شوند و جدا از این مسأله، اسپری کردن مواد ضد عفونی کننده، برای سلامتی انسان بسیار خطرناک است. در ادامه این گزارش تأکید شده که اسپری کردن مواد ضد عفونی کننده بر بدن افراد «به هیچ‌وجه و تحت هیچ شرایطی» توصیه نمی‌شود. «این کار می‌تواند به لحاظ جسمی و روانی آسیب‌زا باشد و از سوی دیگر باعث نمی‌شود که احتمال انتقال بیماری از طریق

انتقاد شدید او باما از نحوه مدیریت ترامپ در بحران کرونا

صداقت، سختکوشی، مسئولیت‌پذیری، انصاف، سخاوت و احترام به دیگران برود.» این مراسم از سوی تمامی شبکه‌های تلویزیونی مهم آمریکا پخش شد و در خلال آن سخنرانی‌ها و اجراهای دانش آموزان و چهره‌های مشهور از جمله لبرون جیمز، ستاره لیگ بسکتبال آمریکا و خواننده‌های موسیقی پخش شد. جیمز در اظهاراتی مشابه با او باما از دانش آموزان خواست تا «نزدیک خانه بمانند» و به بازسازی جوامع آسیب‌دیده از بحران شیوع ویروس و تعطیلی‌ها کمک کنند. فارغ التحصیل‌های امسال دانشگاه‌ها و مدارس آمریکا با یک واقعیت ناگوار یعنی رکورد زن نرخ بیکاری در این کشور در اثر بحران شیوع کرونا مواجه هستند. این دومین بار در عرض یک هفته گذشته است که او باما به مدیریت دولت فعلی در قبال بحران شیوع کرونا حمله می‌کند. او در عرض سه‌سال بعد از کنار رفتن از ریاست جمهوری عمدتاً از انتقاد علنی از ترامپ خودداری کرد، هرچند که خود او بارها از سوی ترامپ مورد حمله قرار گرفت. او باما تأییدش از این تلاش داشت وارد مجادله نشود. چند روز پیش اظهارات او باما در یک گفت‌وگوی اینترنتی به رسانه‌ها درز کرد که در آنها پاسخ دولت ترامپ به بحران شیوع کرونا و ویروس را یک «فاجعه قرار آشوب تمام‌عیار» توصیف کرده بود. او باما در ادامه اظهاراتش خطاب به جشن فراغت تحصیلی مجازی روز شنبه به این اشاره کرد که چطور بحران فعلی برای سلامت عمومی در آمریکا باعث عیان شدن نابرابری نژادی در این کشور شده است. او باما خاطرنشان کرد: «یک بیماری مثل این، نابرابری‌های بنیادین و فشارهای مضاعفی که جوامع سیاه‌پوست کشور ما به صورت تاریخی با آنها سروکار داشته‌اند را عیان می‌کند.» □